

**UBEZPIECZENIA
GOSPODARSTWA I
JEGO PRODUKCJI**

Przypomnijmy sobie co to jest ubezpieczenie?

UBEZPIECZENIE- to umowny obowiązek dokonania świadczenia przez ubezpieczyciela na rzecz ubezpieczonego na wypadek powstania zdarzeń określonych w umowie ubezpieczeniowej, występujących w życiu, zdrowiu lub mieniu ubezpieczonego. Wykonanie obowiązku ubezpieczyciel realizuje poprzez wypłatę odszkodowań lub świadczeń z funduszu tworzonego ze składek wnoszonych przez ubezpieczonych. Dokumentem potwierdzającym zawarcie umowy z zakładem ubezpieczeniowym jest **POLISA UBEZPIECZENIOWA**.

Kto płaci składkę ubezpieczeniową?

Komu?

UBEZPIECZAJĄCY- to osoba, przedsiębiorstwo lub inna organizacja, który zawiera z instytucją ubezpieczeniową umowę ubezpieczenia i płaci ustaloną składkę oraz jest uprawniony do otrzymania odszkodowania ubezpieczeniowego.

UBEZPIECZONY- osoba, której dobra są objęte ochroną ubezpieczeniową i ma z tego tytułu prawo do odszkodowania jeżeli wystąpi szkoda.

UBEZPIECZYCIEL- jest to towarzystwo ubezpieczeniowe, które przejmuje na siebie ryzyko wystąpienia określonego zdarzenia i w razie jego wystąpienia wypłaca odszkodowanie.

To właśnie z towarzystwem ubezpieczeniowym zawierasz umowę ubezpieczenia, czyli wykupujesz polisę.

Co zagraża naszej produkcji?

W produkcji rolniczej występuje duży poziom ryzyka, gospodarstwa rolne narażone są na dodatkowe zagrożenia wynikające ze specyfiki działalności rolniczej powiązanej z warunkami środowiska naturalnego . W obecnej sytuacji częstego występowania zjawisk o charakterze klęskowym (takich jak: susza, gradobicie, nawalne deszcze, przymrozki wiosenne) ubezpieczenia to istotny element ochrony rolnika i jego działalności.

Jak możemy podzielić uwarunkowania mające wpływ na produkcję w gospodarstwie?

Na prowadzenie produkcji rolniczej w gospodarstwie składają się zarówno uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne

Wewnętrzne:

- charakter gospodarstwa (położenie, kierunek produkcji, rozmieszczenie przestrzenne, wielkość, stan parku maszyn),
- stan i rodzaj posiadanego mienia,
- kwalifikacje właściciela, pracowników,
- niedbalstwo, niesolidność,
- czynniki agrotechniczne, rodzaj upraw, jakość nasion,
- gatunki i sposób utrzymania zwierząt,
- działalność produkcyjna.

Zewnętrzne:

- warunki klimatyczne, środowiskowe, biologiczne,
- sezonowość
- konieczność wprowadzania nowych odmian roślin, typów zwierząt, nowych technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- choroby zwierząt,
- wahania cen,
- zdarzenia losowe.

PODZIAŁ UBEZPIECZEŃ MAJĄTKOWYCH I PRODUKCYJNYCH W ROLNICTWIE

Jednym z kryterium podziału ubezpieczeń jest podział na obowiązkowe i dobrowolne.

Ubezpieczenia rolne obowiązkowe:

- a) obowiązkowe z tytułu posiadania pojazdu,
- b) obowiązkowe z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego - OC rolnika, budynków rolniczych,
- c) obowiązkowe z tytułu uzyskania płatności bezpośrednich do gruntów rolnych- ubezpieczenia upraw rolnych.

Ubezpieczenia dobrowolne:

dobrowolne ubezpieczenia dla rolników mają większy zakres ochrony, w gospodarstwie o niestandardowych i wyspecjalizowanych uprawach, które nie są objęte ubezpieczeniowym lub są ubezpieczone tylko w ograniczonym zakresie.

Scharakteryzujemy kilka:

a) obowiązkowe ubezpieczenie z tytułu posiadania pojazdu

Temu ubezpieczeniu podlegają **wszystkie pojazdy mechaniczne zarejestrowane na terytorium RP:**

- pojazdy samochodowe,

- **ciągniki rolnicze,**

- motorowery,

- przyczepy i naczepy,

określone w przepisach ustawy – Prawo o ruchu drogowym

- pojazdy mechaniczne wolnobieżne, w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym z wyłączeniem pojazdów wolnobieżnych będących w posiadaniu rolników posiadających gospodarstwo rolne i użytkowanych w związku z posiadaniem tego gospodarstwa,

- pojazdy historyczne,

- pojazdy mechaniczne przed zarejestrowaniem na terenie RP.

cd. a) obowiązkowe ubezpieczenie z tytułu posiadania pojazdu

UBEZPIECZENIE OC - ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

SUMA GWARANCYJNA - to górna wysokość odpowiedzialności ubezpieczyciela (5 mln euro na jedno zdarzenie drogowe, w przypadku szkody materialnej 1 mln euro na jedno zdarzenie szkodowe, niezależnie od liczby poszkodowanych).

ODSZKODOWANIE - odszkodowanie za wyrządzoną szkodę w związku z ruchem pojazdu mechanicznego przysługuje, jeśli następstwem jest: śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

SZKODA - szkoda musi powstać w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, w tym przy wsiadaniu do pojazdu mechanicznego i wysiadaniu z niego, bezpośrednio przy załadunku i rozładunku pojazdu mechanicznego, podczas zatrzymania, postoju lub garażowania.

Kontrola zawarcia ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych

Do przeprowadzenia kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczeniowej

obowiązane są:

- Policja,
- organy celne,
- Straż Graniczna,
- organy właściwe w sprawach rejestracji pojazdów,
- Inspekcja Transportu Drogowego,

uprawnione są:

- Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny,
- Inne organy do kontroli ruchu drogowego,
- Inspekcja Ochrony Środowiska.

Sankcje

Wysokość kary jest zależna od okresu pozostawania bez ochrony ubezpieczeniowej w danym roku kalendarzowym:

- do 3 dni – 20% pełnej opłaty karnej
- 4- 14 dni -50% pełnej opłaty karnej
- powyżej 14 dni- 100% opłaty karnej

b) ubezpieczenie obowiązkowe z tytułu posiadania gospodarstwa

Obowiązkowi ubezpieczenia gospodarstwa podlega każda osoba fizyczna zajmująca się działalnością rolniczą, posiadająca areał użytków rolnych przekraczający łącznie 1 ha i opłacająca w części lub całości podatek rolny. Osoba ta ma obowiązek zawarcia ubezpieczeń obowiązkowych OC rolnika i budynków rolniczych.

Obowiązek ten nie dotyczy firm zajmujących się działalnością rolniczą np. Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne.

b) obowiązkowe ubezpieczenia OC rolnika

Ubezpieczenia OC rolnika obejmuje rolnika oraz każdą osobę, która pracując w gospodarstwie rolnym w okresie ubezpieczenia, wyrządziła szkodę osobie spoza gospodarstwa, tak zwane osobie trzeciej, która w następstwie nieszczęśliwego wypadku zmarła, została inwalidą lub chorowała oraz jeśli nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

SUMA GWARANCYJNA - górna granica odpowiedzialności ubezpieczyciela wynosi 5 mln euro w przypadku szkody na osobie, 1 mln euro w przypadku szkód na mieniu.

KONTROLA ZAWARCIA UMOWY UBEZPIECZENIA - do przeprowadzenia kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczeniowej:

obowiązane są:

- wójt(burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego lub miejsca zamieszkania rolnika,

uprawnione są:

- starosta właściwy ze względu na położenie gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika
- Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

b) ubezpieczenia budynków

Obowiązkiem tym objęte są budynki w gospodarstwie rolnym od dnia ich pokrycia dachem oraz wszystkie, których powierzchnia przekracza 20m².

Nie są objęte ubezpieczeniem budynki, których stan techniczny osiągnął 100% normy zużycia (zgodnie z przepisami prawa budowlanego), budynki przeznaczone do rozbiórki na podstawie ostatecznych decyzji właściwych organów, namioty i tunele foliowe.

Kontrola zawarcia umowy ubezpieczenia

Do przeprowadzenia kontroli spełnienia zawarcia umowy ubezpieczenia budynków rolniczych:

obowiązani są:

- wójt(burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce położenia gospodarstwa lub miejsca zamieszkania rolnika,

uprawnione są:

- starosta właściwy ze względu na położenie gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika.

Sankcje

Rolnik, który nie dokona obowiązkowego ubezpieczenia budynków gospodarskich będzie obciążony karą finansową w wysokości jednej czwartej minimalnego wynagrodzenia za pracę (na podstawie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę) w 2020 roku sankcja wynosi 650 zł.

SUMA UBEZPIECZENIA – jest ustalana oddzielnie dla każdego budynku.

c) obowiązkowe ubezpieczenie upraw

Ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 7 lipca 2005r. mówi, iż obowiązek zawarcia umowy ubezpieczeniowej od minimum jednego z pięciu wyszczególnionych ustawowo ryzyk:

- powodzi,
- gradu,
- suszy,
- ujemnych skutków przezimowania oraz przymrozków wiosennych co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych przez rolnika, który uzyskał płatności bezpośrednie do gruntów rolnych.

cd. c) ubezpieczenie upraw

Rolnik zawiera umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw z wybranym zakładem ubezpieczeń, który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę w sprawie dopłat (wtedy przysługują mu dopłaty do składek wynoszące 65% składki).

Odszkodowanie przysługuje za szkody spowodowane przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne, gdzie:

Powódź – oznaczają szkody powstałe wskutek

- zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących,
- zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
- spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich,

Suszę – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin upraw i gleb.

Grad – oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu.

Ujemne skutki przezimowania – oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od 1 grudnia do 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części.

Przymrozki wiosenne- oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od 15 kwietnia do 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części.

cd. c) ubezpieczenie upraw

Obowiązkowe ubezpieczenie upraw dotyczy zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne. Uprawy, te należy ubezpieczyć przynajmniej od jednego z wymienionych czynników. Wymienione uprawy podlegają ubezpieczeniu uprawianych w plonie głównym przy czym za plon główny uznaje się w przypadku:

- buraków cukrowych – korzenie buraka,
- kukurydzy przeznaczonej na paszę – kolby i nadziemne części rośliny,
- zbóż, rzepaku, rzepiku, kukurydzy na ziarno- ziarna lub nasiona,
- ziemniaków – bulwy,
- warzywa gruntowych – części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji,
- drzew i krzewów owocowych oraz truskawek – owocowe lub całe nasadzenia,
- chmielu – szyszki,
- tytoniu – liście,
- roślin strączkowych – nasiona.

cd. c) ubezpieczenie upraw

Kontrola zawarcia umowy ubezpieczenia

Przeprowadzenie kontroli spoczywa na wójcie (burmistrzu, prezydencie miasta)

Sankcje

Rolnik, który nie spełnił obowiązku ubezpieczenia upraw, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie, jest obowiązany wnieść opłatę w wysokości stanowiącej równowartość 2 euro od 1 ha (według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski). Opłata ta jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika.

W przypadku, gdy żaden z ubezpieczycieli nie zaoferuje ubezpieczenia upraw oraz jeżeli co najmniej dwóch ubezpieczycieli (spośród zakładów ubezpieczeń, które zawarły umowę w sprawie dopłat z ministrem rolnictwa) odmówi w formie pisemnej rolnik nie jest zobowiązany do wniesienia opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.

Rolnik prowadzący niestandardowe, wyspecjalizowane uprawy lub hodowlę tzw. Działy specjalne produkcji rolnej, działalność usługową odpłatną w zakresie prac rolnych czy działalność agroturystyczną, których ubezpieczenie obowiązkowe nie obejmują, w celu uzyskania szerszej ochrony niezbędne jest zawarcie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia.

Maksymalne sumy ubezpieczeń upraw

Zgodnie art. 5 ust. 9 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich* (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) 2020 roku maksymalne sumy ubezpieczeń poszczególnych upraw kreują się następująco:

1) 1 ha *upraw* rolnych wynoszą:

- a) 13 200 zł - dla zbóż,
- b) 8470 zł - dla kukurydzy,
- c) 10 200 zł - dla rzepaku i rzepiku,
- d) 61 650 zł - dla chmielu,
- e) 31 580 zł - dla tytoniu,
- f) 171 650 zł - dla warzyw gruntowych,
- g) 132 200 zł - dla drzew i krzewów owocowych,
- h) 62 050 zł - dla truskawek,
- i) 46 180 zł - dla ziemniaków,
- j) 9040 zł - dla buraków cukrowych,
- k) 14 000 zł - dla roślin strączkowych;

2) 1 sztuki zwierzęcia wynoszą:

- a) 9800 zł - dla bydła,
- b) 12 300 zł - dla koni,
- c) 700 zł - dla owiec,
- d) 700 zł - dla kóz,
- e) 1560 zł - dla świń,
- f) 53 zł - dla kur, perlic i przepiórek,
- g) 65 zł - dla kaczek,
- h) 250 zł - dla gęsi,
- i) 129 zł - dla indyków,
- j) 1330 zł - dla strusi.

Zachęcamy Państwa do ubezpieczania gospodarstw oraz produkcji rolniczej, jest to forma zabezpieczenia przed następstwem ryzyk.

Warto także dodać, że pomoc z budżetu państwa w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, na przykład suszy w 2019 i 2018 roku, przysługuje w pełnym zakresie tylko tym rolnikom, którzy posiadali polisę na co najmniej połowę upraw.

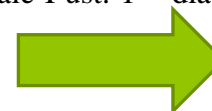
Brak takiego ubezpieczenia skutkuje obniżeniem stawki.

Inne korzyści z tytułu posiadania ubezpieczenia to kredyty:

Niższe oprocentowanie kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (linia inwestycyjna K01, linia obrotowa K02). W zasadach udzielania tych kredytów widnieje następujący zapis:

„Oprocentowanie należne bankowi, z zastrzeżeniem ust. 6, jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,5% - w przypadku kredytów na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód, jeżeli:
 - a) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla umów kredytu zawieranych w 2019 r. w związku z wystąpieniem w 2018 r. szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne,
 - b) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla pozostałych nowozawieranych umów kredytu,”

Szczegółowych informacji udzielamy w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale oraz Powiatowych Zespołach Doradztwa. W celu uzyskania informacji w zakresie ubezpieczeń w gospodarstwie i jego produkcji prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy. Adresy i numery telefonu na naszej stronie internetowej www.podrb.pl.